

Porin yliopistokeskus – Gradupodi

Tekstivastine – Kaisa Krogerus: Kompleksinen ja ylisukupolvinen trauma romaanissa *Esikoinen*

Podcast-jaksossa haastatellaan sosiaalityön maisteriopiskelija Kaisa Krogerusta, joka kertoo gradutyöstään. Gradussa analysoidaan Maria Peuran romaania *Esikoinen* sosiaalityön näkökulmasta. Tutkimuksessa tarkastellaan erityisesti ylisukupolvisen ja kompleksisen trauman ilmenemistä kirjallisuudessa.

Jakson pituus noin 41 minuuttia. Julkaistu Youtubessa 16.4.2026.

Intro. Musiikkia.

Antti-Jussi Marjamäki:

Tervetuloa kuulijat Porin yliopistokeskuksen podcastin pariin. Kuten aiemminkin, aiheena ovat gradutyöt ja niiden tekijät.

Tänään vieraana on Tampereen yliopiston sosiaalityön maisteriopiskelija Kaisa Krogerus. Tervetuloa Kaisa.

Kaisa Krogerus:

Kiitos.

Antti-Jussi Marjamäki:

Aloitetaan suoraan itse aiheesta. Voisitko kertoa lyhyesti, mistä gradussasi on kyse?

Kaisa Krogerus:

Graduni käsittelee romaanin analyysia. Sosiaalityön tutkimuksessa ei ole kovin tavallista käyttää fiktiivistä teosta tutkimusaineistona, mutta se on mahdollista.

Halusin hyödyntää kaunokirjallisuutta, koska se voi antaa perspektiiviä erilaisten ihmisten elämäntilanteisiin ja maailmaan.

Analysoin kirjailija Maria Peuran romaania *Esikoinen* ja tarkastelin, miten siinä kuvataan ylisukupolvista ja kompleksista traumaa.

Tausta ja opintopolku

Antti-Jussi Marjamäki:

Mistä idea tällaisesta gradusta syntyi?

Kaisa Krogerus:

Opiskelin jo 1990-luvulla kirjallisuutta pääaineena Jyväskylän yliopistossa. Opinnot jäivät silloin kesken, koska en onnistunut tekemään gradua loppuun. Se jäi kuitenkin vaivaamaan. Tällä kertaa halusin yhdistää aiemmat kirjallisuuden opinnot nykyisiin sosiaalityön opintoihini.

Kirjailija ei ollut minulle ennestään tuttu. Valitsin romaanin *Esikoinen*, koska se oli riittävän monikerroksinen ja tarjosi paljon analysoitavaa.

Opiskelupolku

Kaisa Krogerus:

Ensimmäiset yliopisto-opintoni aloitin vuonna 1993. Vuonna 1999 suoritin alemman korkeakoulututkinnon. Myöhemmin opiskelin sosionomiksi ammattikorkeakoulussa ja sain sitä kautta työkokemusta sosiaaalialalta.

En aluksi uskaltanut hakea suoraan sosiaalityön yliopisto-opintoihin, koska pelkäsin gradun tekemistä ja mahdollista epäonnistumista.

Antti-Jussi Marjamäki:

Oliko sosionomikoulutus hyödyllinen välietappi?

Kaisa Krogerus:

Kyllä. Se antoi paljon käytännön työkokemusta ja vahvisti itseluottamusta. Sosiaaalialan arjen työ, esimerkiksi asumispalveluissa, toi paljon konkreettista ymmärrystä ihmisten tilanteista.

Graduprosessi

Antti-Jussi Marjamäki:

Millainen kokemus gradun tekeminen oli tällä kertaa?

Kaisa Krogerus:

Gradun tekeminen onnistui tällä kertaa monen tekijän ansiosta. Nyt oli enemmän ikää ja kokemusta, paremmat opiskelutaidot ja hyvä ohjaajan tuki. Myös ystävien kannustus oli tärkeää.

Lisäksi pystyin keskittymään gradun tekemiseen noin viiden kuukauden ajan ilman töitä.

Haasteet ja käännekohtat

Kaisa Krogerus:

Gradun tekeminen ei silti ollut helppoa. Erityisesti alkuvaihe oli raskas, ja epäonnistumisen pelko oli vahvasti läsnä. Aiempi kokemus kesken jääneestä gradusta vaikutti edelleen.

Käännekohtia prosessissa olivat esimerkiksi tunteiden käsittely kuvataideterapian avulla ja työskentely kirjastossa kotona työskentelyn sijaan. Myös tukiverkosto oli tärkeässä roolissa. Lisäksi työlle tuli konkreettinen deadline, kun sain uuden työpaikan ja aloituspäivä oli tiedossa.

Kaisa Krogerus:

Menin gradua tehdessä usein kirjastoon kuin töihin: aamulla paikalle ja työskentelin useita tunteja päivässä. Viimeisen puolentoista kuukauden aikana kirjoitin suurimman osan työstä.

Tutkimusaineisto ja menetelmät

Aineistona oli romaani *Esikoinen*. Analyysi tehtiin sisältöanalyysin avulla.

Käytännössä analyysi eteni näin:

1. romaanin lukeminen useita kertoja
2. keskeisten kohtien merkitseminen
3. tekstikatkelmien kerääminen Word-dokumenttiin
4. teemojen muodostaminen.

Keskeisiä teemoja olivat ylisukupolvinen trauma, lapsuuden vuorovaikutuksen vaikutukset ja traumojen siirtyminen sukupolvelta toiselle.

Tutkimuksen keskeiset havainnot

Kaisa Krogerus:

Tutkimus korostaa traumojen merkitystä sosiaalityössä. Monilla asiakkailla on traumataustaa, joka vaikuttaa esimerkiksi vuorovaikutukseen työntekijöiden kanssa, luottamukseen ja tunteiden säätelyyn.

Traumatietoinen työote auttaa ymmärtämään asiakkaiden käyttäytymistä paremmin. Sen sijaan, että kysytään *“mikä ihmisessä on vikana”*, tulisi kysyä *“mitä hänelle on tapahtunut?”*

Vinkkejä graduntekijöille

Kaisa Krogerus:

Graduprosessi oli lopulta erittäin palkitseva. Kun gradu oli valmis, se oli voimauttava kokemus. Ymmärsin, että pystyn tähän.

Kaisa Krogerus:

Vinkiksi graduntekijöille sanoisin, että käsittele myös omia tunteita graduprosessin aikana, ei vain itse tutkimusta. Pyydä tukea muilta ihmisiltä, se on tärkeää. Työskentele ympäristössä, jossa pystyt keskittymään, liiku ja pidä taukoja. Anna myös itsellesi lupa tehdä keskeneräinen tai *“riittävän hyvä”* työ.

Lopuksi yksi tärkeä oivallus: Ainoa tapa päästä eroon graduahdistuksesta on tehdä gradu.

Antti-Jussi Marjamäki:

Kiitos paljon Kaisa keskustelusta ja kokemusten jakamisesta.

Outro. Musiikkia.
